

Bruxelles, den 5.6.2013
COM(2013) 341 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Konvergensberetning 2013 for Letland

**(Udarbejdet i henhold til artikel 140, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions
funktionsmåde efter anmodning fra Letland)**

{SWD(2013) 196 final}

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Konvergensberetning 2013 for Letland

(Udarbejdet i henhold til artikel 140, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde efter anmodning fra Letland)

1. BERETNINGENS FORMÅL

Ifølge artikel 140, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (i det følgende benævnt TEUF) skal Kommissionen og ECB mindst én gang hvert andet år eller på anmodning af en medlemsstat med dispensation¹ aflægge beretning til Rådet om de fremskridt, der gøres af medlemsstaterne for så vidt angår opfyldelsen af deres forpligtelser med hensyn til virkeliggørelsen af Den Økonomiske og Monetære Union. Kommissionens og ECB's seneste konvergensberetninger for alle medlemsstater med dispensation blev vedtaget i maj 2012.

Denne beretning er blevet udarbejdet som svar på en anmodning fra Letland, forelagt den 5. marts 2013. Der gives en mere detaljeret vurdering af konvergenssituationen i Letland i et teknisk bilag til denne beretning (SWD(2013) 196).

Indholdet af Kommissionens og ECB's beretninger er underlagt reglerne i artikel 140, stk. 1, i TEUF. Ifølge denne artikel skal beretningerne omfatte en undersøgelse af, hvorvidt den nationale lovgivning, herunder den nationale centralbanks statut, er forenelig med artikel 130 og 131 i TEUF samt med statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank (i det følgende benævnt ESCB/ECB-statutten). Beretningerne skal ligeledes indeholde en undersøgelse af, om der er opnået en høj grad af vedvarende konvergens i den pågældende medlemsstat ved, at konvergenskriterierne (prisstabilitet, offentlige finanser, valutakursstabilitet og langfristede rentesatser) er opfyldt, og omhandle en række andre faktorer, der er nævnt i artikel 140, stk. 1, sidste afsnit, i TEUF. De fire konvergenskriterier er præciseret i en protokol, der er knyttet som bilag til traktaterne (protokol nr. 13 om konvergenskriterierne).

Den økonomiske og finansielle krise har generelt afsløret huller i den nuværende økonomiske styring af Den Økonomiske og Monetære Union (ØMU) og vist, at dens eksisterende instrumenter skal anvendes mere udstrakt. Denne undersøgelse finder sted inden for rammerne af den reform af styringen af ØMU'en, som er blevet gennemført i løbet af de sidste tre år med henblik på at sikre, at ØMU fungerer på holdbar vis. Vurderingen af konvergens er også tilpasset det bredere "europæiske semester", som benytter en samlet og fremadrettet tilgang til de økonomisk-politiske udfordringer med hensyn til at sikre finanspolitisk holdbarhed, konkurrencedygtighed, stabilitet på de finansielle markeder og økonomisk vækst. De vigtigste nye tiltag på området for styring, som styrker vurderingen af de enkelte medlemsstaters konvergensproces og holdbarheden heraf, omfatter bl.a. styrkelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud i forbindelse med reformen af stabilitets- og vækstpagten i 2011 og nye instrumenter i forbindelse med overvågningen af makroøkonomiske ubalancer. I denne beretning tages der navnlig

¹ De medlemsstater, der endnu ikke opfylder de nødvendige betingelser for at indføre euroen, omtales som "medlemsstater med dispensation". Danmark og Det Forenede Kongerige forhandlede "opt-out"-aftaler på plads før vedtagelsen af Maastricht-traktaten og deltager ikke i ØMU'ens tredje fase.

hensyn til vurderingen af Letlands opdaterede konvergensprogram for 2013² og de resultater, der påpeges i rapporten om varslingsmekanismen vedrørende proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer³.

Konvergenskriterier

Undersøgelsen af, **hvorvidt den nationale lovgivning**, herunder den nationale centralbanks statut, **er forenelig** med artikel 130 og med bestemmelserne i artikel 131 i TEUF, omfatter en vurdering af overholdelsen af forbuddet mod monetær finansiering (artikel 123) og forbuddet mod privilegeret adgang (artikel 124), overensstemmelse med ESCB's målsætninger (artikel 127, stk. 1) og opgaver (artikel 127, stk. 2) og andre aspekter af de nationale centralbankers integration i ESCB ved indførelsen af euroen.

Prisstabilitetskriteriet defineres i artikel 140, stk. 1, første led, i TEUF: *"opnåelse af en høj grad af prisstabilitet [...] vil fremgå af en inflationstakt, som ligger tæt op ad inflationstakten i de højst tre medlemsstater, der har nået de bedste resultater med hensyn til prisstabilitet"*.

I artikel 1 i protokollen om konvergenskriterierne fastsættes det endvidere, at *"kriteriet vedrørende prisstabilitet [...] betyder, at en medlemsstat har en holdbar prisudvikling og en gennemsnitlig inflationstakt, som betragtet i en periode på et år før undersøgelsen ikke overstiger inflationstakten i de højst tre medlemsstater, der har nået de bedste resultater med hensyn til prisstabilitet, med mere end 1,5 procentpoint. Inflationen måles ved hjælp af forbrugerprisindekset på et sammenligneligt grundlag, der tager hensyn til forskelle i nationale definitioner"*⁴. Kravet om holdbarhed indebærer, at en tilfredsstillende inflationsudvikling hovedsagelig skal opnås ved udviklingen i råvareomkostninger og andre faktorer, der indvirker strukturmæssigt på prisudviklingen, snarere end afspejle midlertidige faktoreres påvirkning. Konvergensundersøgelsen indeholder derfor en vurdering af de faktorer, der har betydning for inflationsforventningerne, og suppleres af en henvisning til den seneste inflationsprognose fra Kommissionens tjenestegrene⁵. I denne forbindelse vurderes det også, om landet er i stand til at nå referenceværdien i de kommende måneder.

Referenceværdien for inflationen blev beregnet til 2,7 % i april 2013 med Sverige, Letland og Irland som de tre medlemsstater, der har opnået de bedste resultater⁶.

² Findes på http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/convergence/programmes/2013_en.htm.

³ Kommissionen offentliggjorde sin første rapport om varslingsmekanismen i februar 2012 og den anden (under cyklussen for 2013) i november 2012. På grundlag af konklusionerne i de to rapporter var Letland ikke genstand for en dybdegående undersøgelse som led i proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer.

⁴ Med henblik på kriteriet vedrørende prisstabilitet måles inflationen ved det harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP), som er defineret i Rådets forordning (EF) nr. 2494/95.

⁵ Alle prognoser for inflationen og andre variabler i den foreliggende beretning stammer fra Kommissionens prognose fra foråret 2013. Prognoserne fra Kommissionens tjenestegrene er baseret på et sæt af fælles antagelser om eksterne variabler og en antagelse om en uændret politik, samtidig med at der tages hensyn til foranstaltninger, som der er et tilstrækkeligt detaljeret kendskab til. Prognosen for referenceværdien er behæftet med betydelig usikkerhed, idet den er beregnet på basis af inflationsprognoserne for de tre medlemsstater, der forventes at have nået de bedste resultater med hensyn til prisstabilitet i prognoseperioden, hvilket øger den mulige fejlmargen.

⁶ Skæringsdatoen for de data, der er anvendt i denne beretning, er den 16. maj 2013.

Det er berettiget, at de lande, hvis inflationstakt ikke kan betragtes som et relevant benchmark for andre medlemsstater, udelukkes fra dem, der har nået de bedste resultater. Tidligere er sådanne yderligt placerede lande identificeret i konvergensberetningerne fra 2004 og 2010⁷, idet deres inflationstakter var meget forskellige fra gennemsnittet i euroområdet. I den nuværende situation er det berettiget at udelukke Grækenland fra de lande, der har de bedste resultater, da dets inflationstakt og profil er meget forskellige fra gennemsnittet i euroområdet, hvilket hovedsagelig afspejler de alvorlige tilpasningsbehov og den særlige situation i den græske økonomi, og hvis Grækenland blev medtaget, ville det påvirke referenceværdien og dermed kriteriets retfærdighed ubehørigt⁸. Grækenland erstattes af Irland blandt de lande, der har nået de bedste resultater.

Konvergenskriteriet vedrørende den offentlige budgetstilling defineres i traktatens artikel 140, stk. 1, andet led, som *"holdbare offentlige finanser; dette vil fremgå af, at medlemsstaten har opnået en offentlig budgetstilling, der ikke udviser et uforholdsmæssigt stort underskud som fastslået i henhold til artikel 126, stk. 6"*. Ifølge artikel 2 i protokollen om konvergenskriterierne betyder dette kriterium, at *"medlemsstaten på tidspunktet for undersøgelsen ikke er omfattet af en rådsafgørelse som omhandlet i nævnte traktats artikel 126, stk. 6, om, at den pågældende medlemsstat har et uforholdsmæssigt stort underskud"*. Som et led i den overordnede styrkelse af den økonomiske styring i ØMU blev den afledte lovgivning vedrørende offentlige finanser forbedret i 2011, herunder de nye retsakter om ændring af stabilitets- og vækstpagten⁹.

I TEUF henvises der til **valutakurskriteriet** i artikel 140, stk. 1, tredje led, som *"overholdelse af de normale udsvingsmargener i det europæiske monetære systems valutakursmekanisme i mindst to år uden devaluering over for euroen"*.

I artikel 3 i protokollen om konvergenskriterierne hedder det: *"Kriteriet vedrørende deltagelse i det europæiske monetære systems valutakursmekanisme [...] betyder, at en medlemsstat har overholdt de normale udsvingsmargener i det europæiske monetære systems valutakursmekanisme uden alvorlige spændinger i mindst de seneste to år før undersøgelsen. Medlemsstaten må især ikke i samme periode på eget initiativ have devalueret sin valutas bilaterale centralkurs over for euroen"*¹⁰.

Den relevante toårsperiode for vurdering af valutakursstabiliteten løber i denne beretning fra den 17. maj 2011 til den 16. maj 2013. I sin vurdering af valutakurskriteriet inddrager Kommissionen udviklingen for yderligere indikatorer, f.eks. udviklingen i udenlandske reserver og den korte rente, og betydningen af

⁷ Henholdsvis Litauen og Irland.

⁸ I april 2013 var den gennemsnitlige tolv måneders inflationstakt i Grækenland 0,4 % og i euroområdet 2,2 %, og forskellen forventes at blive endnu større i de kommende måneder.

⁹ Et direktiv om minimumskrav til nationale budgetmæssige rammer, to nye forordninger om makroøkonomisk overvågning og tre forordninger om ændring af stabilitets- og vækstpagten trådte i kraft den 13. december 2011 (en ud af de to nye forordninger om makroøkonomisk overvågning og en ud af de tre forordninger om ændring af stabilitets- og vækstpagten omfatter nye håndhævelsesmekanismer for medlemsstater i euroområdet). Ud over realiseringen af gældskriteriet i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud omfattede ændringerne en række vigtige nye tiltag i stabilitets- og vækstpagten, navnlig et benchmark for udgifter, som skal supplere vurderingen af fremskridtet hen imod opfyldelsen af det landespecifikke mellemlangsigtede budgetmål.

¹⁰ Ved vurderingen af, om valutakurskriteriet er overholdt, undersøger Kommissionen, om valutakursen har ligget tæt på ERM II-centralkursen, idet der kan tages hensyn til årsager til en opskrivning i overensstemmelse med Common Statement on Accessing Countries and ERM2, som det uformelle Råd (ØKOFIN) udarbejdede i Athen den 5. april 2003.

politiske foranstaltninger, herunder valutainterventioner, for at opretholde valutakursstabiliteten. I analysen tages der også hensyn til virkningen af alle relevante eksterne officielle finansieringsordninger, herunder deres omfang, bistandsstrømmenes størrelse og profil samt eventuelle politiske betingelser.

Fjerde led i artikel 140, stk. 1, i TEUF indeholder følgende krav: *"den varige karakter af den konvergens, medlemsstaten med dispensation har opnået, samt af dens deltagelse i valutakursmekanismen, som afspejlet i de langfristede rentesatser"*. I artikel 4 i protokollen om konvergenskriterierne fastsættes det endvidere, at *"kriteriet vedrørende konvergens i rentesatserne (...) betyder, at en medlemsstat over en periode på et år før undersøgelsen har haft en gennemsnitlig langfristet nominal rentesats, som ikke overstiger den tilsvarende rentesats i de højst tre medlemsstater, der har nået de bedste resultater med hensyn til prisstabilitet, med mere end 2 procentpoint. Rentesatserne måles på grundlag af langfristede statsobligationer eller tilsvarende værdipapirer, idet der tages hensyn til forskelle i nationale definitioner"*.

Referenceværdien for rentesatserne blev beregnet til 5,5 % i april 2013. Referenceværdien er baseret på de langfristede rentesatser i Sverige, Letland og Irland¹¹.

I konvergensberetningen 2012 var den langfristede rentesats i Irland, der er en af de tre medlemsstater med de bedste resultater med hensyn til prisstabilitet, ikke medtaget i beregningen af referenceværdien for kriteriet vedrørende den langfristede rentesats, fordi der var alvorlige fordrejninger på dets markeder for statsobligationer. Siden da er den langfristede rentesats i Irland imidlertid kommet betydeligt tættere på rentesatsen i andre medlemsstater i euroområdet, og Irlands obligationsmarkedsadgang er forbedret betydeligt, hvilket tyder på, at den langfristede rentesats i Irland igen er blevet et relevant benchmark.

I artikel 140, stk. 1, i TEUF stilles der desuden krav om en undersøgelse af andre faktorer, der er relevante for den økonomiske integration og konvergens. Disse andre faktorer omhandler integrationen af finans- og produktmarkederne, udviklingen i betalingsbalancens løbende poster samt udviklingen i enhedslønomskostningerne og andre prisindeks. Sidstnævnte er omfattet af vurderingen af prisstabiliteten. De yderligere faktorer er vigtige indikatorer for, at integrationen af en medlemsstat i euroområdet vil fortsætte uden vanskeligheder, og udvider billedet af spørgsmålet om vedvarende konvergens.

2. LOVGIVNINGENS FORENELIGHED

I konvergensberetningen 2012 blev det ved vurderingen af lovgivningens forenelighed konkluderet, at lovgivningen i Letland, især loven om Letlands centralbank (Latvijas Banka), ikke var fuldt ud forenelig med bestemmelserne i artikel 131 i TEUF. Der forekom især uforeneligheder med hensyn til centralbankens uafhængighed, forbuddet mod monetær finansiering og centralbankens integration i ESCB ved indførelsen af euroen, hvad angår de ESCB-opgaver, der er fastlagt i artikel 127, stk. 2, i TEUF og artikel 3 i ESCB/ECB-statutten.

Efter vurderingen af konvergensberetningen fra 2012 udarbejdede den lettiske regering i samarbejde med Latvijas Banka visse ændringer af loven om

¹¹ Referenceværdien for april 2013 er beregnet som det simple gennemsnit af de gennemsnitlige langfristede rentesatser i Sverige (1,6 %), Letland (3,8 %) og Irland (5,1 %).

centralbanken, som det lettiske parlament vedtog den 10. januar 2013. Loven om Letlands centralbank som ændret er fuldt ud forenelig med artikel 130 og 131 i TEUF.

3. PRISSTABILITET

I Letland lå den gennemsnitlige 12-måneders inflationstakt over referenceværdien ved den sidste konvergensvurdering i 2012. Den gennemsnitlige inflationstakt i Letland i de 12 måneder inden april 2013 var 1,3 %, dvs. et godt stykke under referenceværdien på 2,7 %. Den forventes fortsat at ligge under referenceværdien i de kommende måneder.

Efter at den årlige HICP-inflation toppede med 15,3 % i 2008, førte en betydelig justering af nominallønnen og en korrektion af importpriserne til en periode med negativ samlet inflation i 2009 og 2010. Da konjunkturerne vendte, og en tendens med voksende global varepriser satte ind, steg den gennemsnitlige inflation fra -1,2 % i 2010 til 4,2 % i 2011 forstærket af stigninger i de indirekte skatter. Efterhånden som disse midlertidige virkninger tog af, dæmpedes inflation til 2,3 % i 2012, og i april 2013 faldt den årlige inflation til -0,4 %.

Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2013 forventes den årlige HICP-inflation forventes at være gennemsnitligt 1,4 % i 2013, bl.a. som følge af faldende energipriser og en nedsættelse på 1 procentpoint af standardmomssatsen fra juli 2012. Den forventes at stige til gennemsnitligt 2,1 % i 2014 i forbindelse med en større indenlandsk efterspørgsel og liberalisering af elmarkedet. Priseniveauet i Letland (ca. 71 % af gennemsnittet i euroområdet i 2011) tyder på, at der er mulighed for yderligere konvergens i prisniveauet på lang sigt.

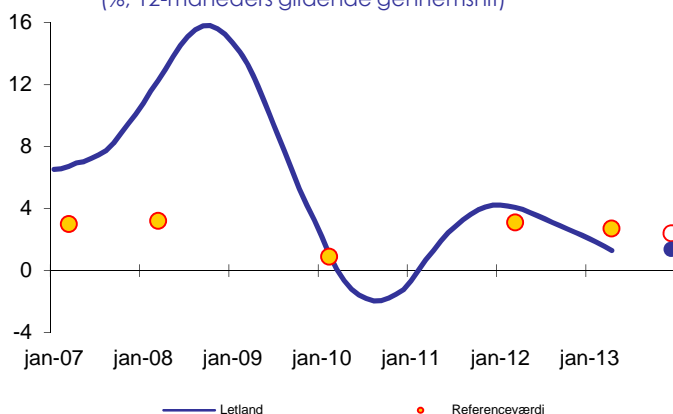
En holdbar konvergens kræver, at overholdelsen af referenceværdien afspejler de økonomiske grundforhold frem for forbigående faktorer. I Letlands tilfælde har moms-nedsættelsen i juli 2012 bidraget til den nuværende lave gennemsnitlige 12-måneders inflation. Analysen af de økonomiske grundforhold og den kendsgerning, at referenceværdien overholdes med en stor margin, understøtter en positiv vurdering af opfyldelsen af prisstabilitetskriteriet.

Udsigterne for den mellemlistede inflation vil navnlig afhænge af, om lønningerne vokser i takt med produktiviteten, hvilket primært afhænger af en fortsat fleksibilitet på arbejdsmarkedet. I fremtiden er det afgørende, at en vedvarende konvergens ikke bringes i fare ved, at der igen opstår en kreditbaseret vækst i den indenlandske efterspørgsel og en tilsvarende stigning i priserne på aktiver — navnlig på boligmarkedet. Udsigterne til et sådant resultat mindskes af Letlands politiske foranstaltninger som reaktion på krisen i 2008-2009, mens den kombination af faktorer, som tidligere drev den stærke kreditvækst (ophobet kreditefterspørgsel, hurtig udbygning og integration af det finansielle system, hurtig indsnævring af risikospredning), forventes ikke at opstå igen inden for nærmeste fremtid. For at fastholde prisstabiliteten på mellemlang sigt vil det være afgørende, at der opnås forbedringer i erhvervsmiljøet, gøres fremskridt med hensyn til at tiltrække nye investeringer, tages fat om de resterende flaskehalse på arbejdsmarkedet, og sikres en konkurrencedygtig prisdannelse på produktmarkederne. Prisudviklingen vil også afhænge af, at der videreføres en forsigtig finanspolitik, herunder forsigtig lønfastsættelse i den offentlige sektor, med henblik på at holde den indenlandske efterspørgsel på linje med de økonomiske grundforhold og bidrage til at forankre inflationsforventningerne.

Letland opfylder kriteriet vedrørende prisstabilitet.

Graf 1: Letland - Inflationskriteriet siden 2007

(%, 12-måneders glidende gennemsnit)

Note: Punkterne i december 2013 viser den forventede referenceværdi og 12-måneders gennemsnitlige inflation i landet.
Kilder: Eurostat, Kommissionens prognose fra foråret 2013.

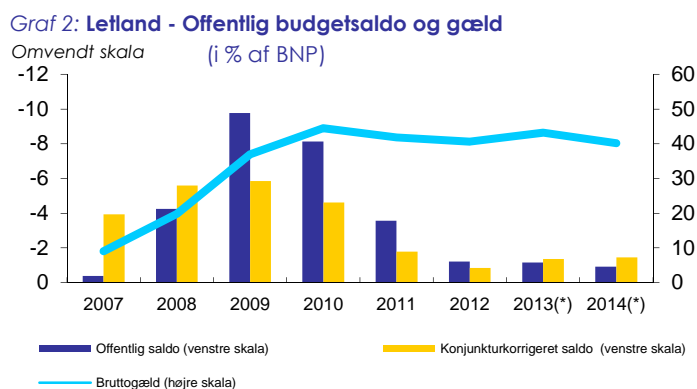
4. OFFENTLIGE FINANSER

Letland er i øjeblikket omfattet af en rådsbeslutning om et uforholdsmæssigt stort underskud (Rådets beslutning af 7. juli 2009). Rådet henstillede, at Letland skulle korrigere det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2012. Det offentlige underskud i Letland nåede op på 8,1 % af BNP i 2010, men faldt til 1,2 % af BNP i 2012, navnlig som følge af en betydelig finanspolitisk konsolideringsindsats. I Kommissionens prognose fra foråret 2013 fremskrives underskudskvoten til 1,2 % i 2013 og 0,9 % i 2014 ud fra en antagelse om en uændret politik. Den offentlige bruttogældskvote faldt til 40,7 % af BNP i 2012 og forventes at falde yderligere til 40,1 % af BNP ved udgangen af 2014.

I marts 2012 undertegnede Letland traktaten om stabilitet, samordning og styring i Den Økonomiske og Monetære Union, og den respektive ratifikationslovgivning blev godkendt af parlamentet i maj 2012. Dette indebærer en yderligere forpligtelse til at gennemføre stabilitetsorienterede og holdbare finanspolitikker. Endvidere godkendte parlamentet i januar 2013 loven om finanspolitisk disciplin ved den afsluttende behandling. Loven fastsætter princippet om, at budgettet er rettet mod hele cyklussen, med et strukturelt underskudsbenchmark på 0,5 % af BNP, og den vil danne ramme for en regelbaseret finanspolitik, især ved at begrænse procykliske udgiftsstigninger. Loven indeholder også bestemmelser om etablering af et uafhængigt finansråd, der oprettes fra den 1. januar 2014 og skal føre tilsyn med overholdelsen af de finanspolitiske regler. Det vil være afgørende, at loven om finanspolitisk disciplin gennemføres fuldt ud for at imødegå de risici, der er forbundet med presset for at løse finanspolitikken efter det vellykkede tilpasningsprogram.

I lyset af denne udvikling og på baggrund af Kommissionens prognose fra foråret 2012 mener Kommissionen, at det uforholdsmæssigt store underskud er blevet korrigeret med en troværdig og holdbar nedbringelse af budgetunderskuddet til under 3 % af BNP i 2012, som var den frist, der var angivet i Rådets henstilling. Kommissionen har derfor henstillet, at Rådet ophæver sin beslutning om et uforholdsmæssigt stort underskud i Letland (SEC(2013) XYZ).

Hvis Rådet beslutter at ophæve beslutningen om et uforholdsmæssigt stort underskud i Letland, vil Letland opfylde kriteriet vedrørende den offentlige finansstilling.

(*) Kommissionens prognose fra foråret 2013.
Kilde: Eurostat, Kommissionens tjenestegrene.

5. VALUTAKURSSTABILITET

Den lettiske lats har deltaget i ERM II siden den 2. maj 2005, dvs. i over otte år på tidspunktet for vedtagelsen af denne beretning. Ved landets indtræden i ERM II forpligtede myndighederne sig ensidigt til at fastholde lats inden for et udsvingsbånd på ± 1 % omkring centralkursen. I de to år, der ligger forud for denne vurdering, afveg lats ikke fra centralkursen med mere end ± 1 % og har ikke været omfattet af spændinger. Latsen blev mest handlet på den stærke side af båndet, da det lettiske finansministerium konverterede sin store beholdning af udenlandsk valuta på markedet. Den lettiske lats værdi faldt hen imod midten af båndet i slutningen af 2012 eller begyndelsen af 2013 på baggrund af en lavere forsyning af udenlandsk valuta fra finansministeriet og markedets forventninger til indførelsen af euroen. Yderligere indikatorer, f.eks. udviklingen for udenlandske valutaeserver og de kortfristede rentesatser, tyder ikke på, at valutakursen er under pres. De sidste udbetalinger fra IMF og EU under det finansielle støtteprogram fandt sted i henholdsvis august og oktober 2010. I juni 2011 vendte Letland med godt resultat tilbage på det internationale obligationsmarked med udstedelse af USD, hvilket signalerer god markedsadgang.

Letland opfylder valutakurskriteriet.

6. LANGFRISTEDE RENTESATSER

Den gennemsnitlige langfristede rentesats i Letland i løbet af året frem til april 2013 var på 3,8 %, hvilket er under referenceværdien på 5,5 %. Den gennemsnitlige langfristede rentesats i Letland lå på referenceværdien i konvergensvurderingen i 2012 (5,8 %) og er siden da faldet gradvist mere. Spændet til euroområdet langfristede toneangivende obligationer indsnævredes betydeligt i 2010, efterhånden som tilliden til referencevalutaen blev genvundet, den finanspolitiske konsolideringsindsats udmøntede sig i resultater, og konverteringen af midler fra det finansielle støtteprogram styrkede likviditeten for lats betydeligt. Efter en pause i 2011 fortsatte indsnævringen af spændet i 2012, da markedets tillid i Letland voksede yderligere. Finansministeriet trådte igen ind på markedet for 10-årige obligationer med en række mindre udstedelser i første halvdel af 2011. I 2012 lancerede finansministeriet en række nye 10-årige toneangivende obligationer, men

udstedte kun en relativt begrænset mængde, idet det nød fordel af en positiv likviditet, til dels som følge af sine vellykket USD-denominerede udstedelser.

Letland opfylder kriteriet vedrørende konvergens i de langfristede rentesatser.

7. YDERLIGERE FAKTORER

Andre faktorer er også blevet vurderet, herunder udviklingen i betalingsbalancen og integrationen af arbejds-, produkt- og finansmarkederne. Den eksterne balance vendte i 2008-2009 fra store underskud i højkonjunkturårene til et overskud på ca. 11 % af BNP i 2009, som faldt til 1 % af BNP i 2012. Handelsunderskuddet faldt væsentligt fra 2008, men blev med genopretningen siden 2010 forringet en del. Den betydelige korrektion af den reale effektive valutakurs i 2009-2010 er dog stort set bevaret, og Letland har fortsat vundet eksportmarkedsandele. Indkomstkontoen kom i overskud i 2009, hvilket afspejler de udenlandsk ejede bankers store hensættelser til dækning af tab på udlån, og kom igen i underskud i 2011, hvor de fleste banker genvandt deres rentabilitet. Saldoen for udenlandske direkte investeringer blev fra 2009 gradvis forbedret, men faldt dog lidt i 2012. EU's og IMF's program for betalingsbalancestøtte, som Letland fik bevilget i slutningen af 2008, blev afsluttet i januar 2012 med godt resultat. Letland lånte i alt ca. 4,5 mia. EUR ud af de i alt 7,5 mia. EUR, der var tilgængelige under programmet. I tillid til sine politikker og den genvundne markedsadgang har Letland ikke anmodet om et opfølgingsprogram. I december 2012 tilbagebetalte Letland alle sin programrelaterede forpligtelser til IMF, medens tilbagebetalingerne til Europa-Kommissionen vil forfalde mellem 2014 og 2025.

Letlands økonomi er godt integreret i EU's økonomi gennem handel og udenlandske direkte investeringer, og arbejdsmarkedet har udvist en høj grad af mobilitet inden for EU's indre marked og også en betydelig fleksibilitet, selv om den strukturelle arbejdsløshed er høj. På grundlag af udvalgte indikatorer vedrørende erhvervs miljøet klarer Letland sig generelt på linje med gennemsnittet for medlemsstaterne i euroområdet. Integrationen af den indenlandske finansielle sektor i den bredere EU-sektor er også betydelig, hovedsagelig takket være en høj grad af udenlandsk ejerskab i banksystemet. I forbindelse med det internationale finansielle bistandsprogram er det finansielle tilsyn blevet styrket betydeligt. Samarbejdet med hjemlandets tilsynsmyndigheder er blevet yderligere styrket.

Letland har på baggrund af sine mange konkurrencemæssige fordele i mange år betjent ikke-residente bankkunder, primært virksomheder fra SNG-landene. Tilsynet med ikke-resident bankvirksomhed indebærer yderligere udfordringer, bl.a. på grund af transaktionernes grænseoverskridende karakter. Den nationale tilsynsmyndighed har gennemført flere foranstaltninger for at mindske de særlige risici, der er forbundet med denne form for virksomhed; banker med en ikke-resident forretningsmodel skal beholde en stor andel likvide aktiver og opfylde yderligere kapitalkrav. Fremadrettet vil det fortsat være afgørende, at der opretholdes en nøje overvågning af risiciene for den finansielle stabilitet, og at man er rede til at vedtage yderligere reguleringsmæssige foranstaltninger, hvis det er nødvendigt, og beslutsomt gennemfører reglerne for bekæmpelse af hvidvaskning af penge.

På baggrund af denne vurdering af lovgivningens forenelighed og opfyldelsen af konvergenskriterierne og under hensyntagen til yderligere faktorer og forudsat, at Rådet vil følge Kommissionens henstilling om at ophæve proceduren i forbindelse

med uforholdsmæssigt store underskud, mener Kommissionen, at Letland opfylder betingelserne for at indføre euroen.